LUMO

2

12. Afrikka

Kristinuskon kannatus Afrikassa

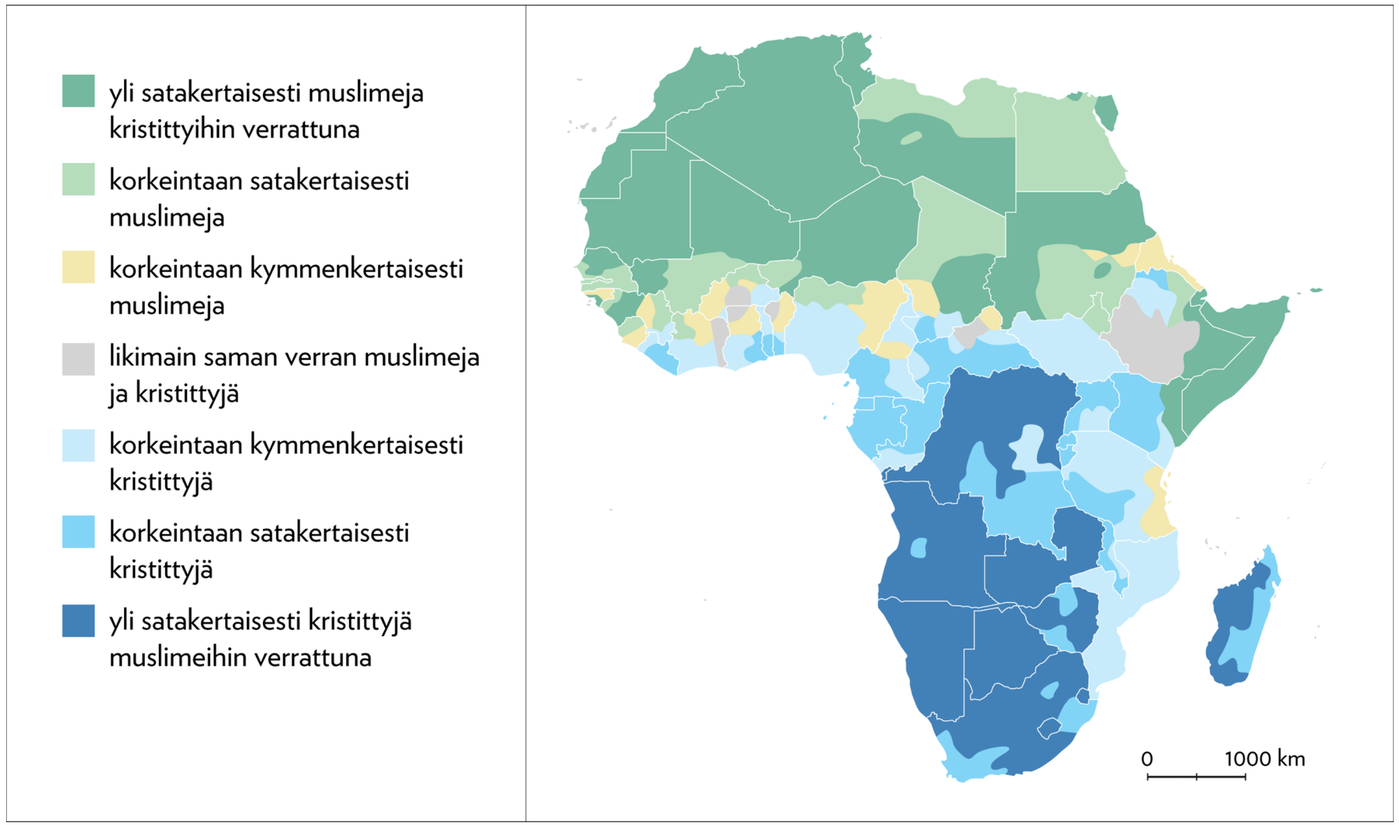

- Afrikka on merkittävimpiä kristinuskon kasvu- ja vaikutusalueita.
- Noin viidennes kristityistä on afrikkalaisia.
- Perinteisten kirkkokuntien lisäksi Afrikassa on paljon 1900-luvulla syntyneitä itsenäisiä kirkkoja.

Pohjois-Afrikan kristillinen menneisyys ja orientaaliset kirkot

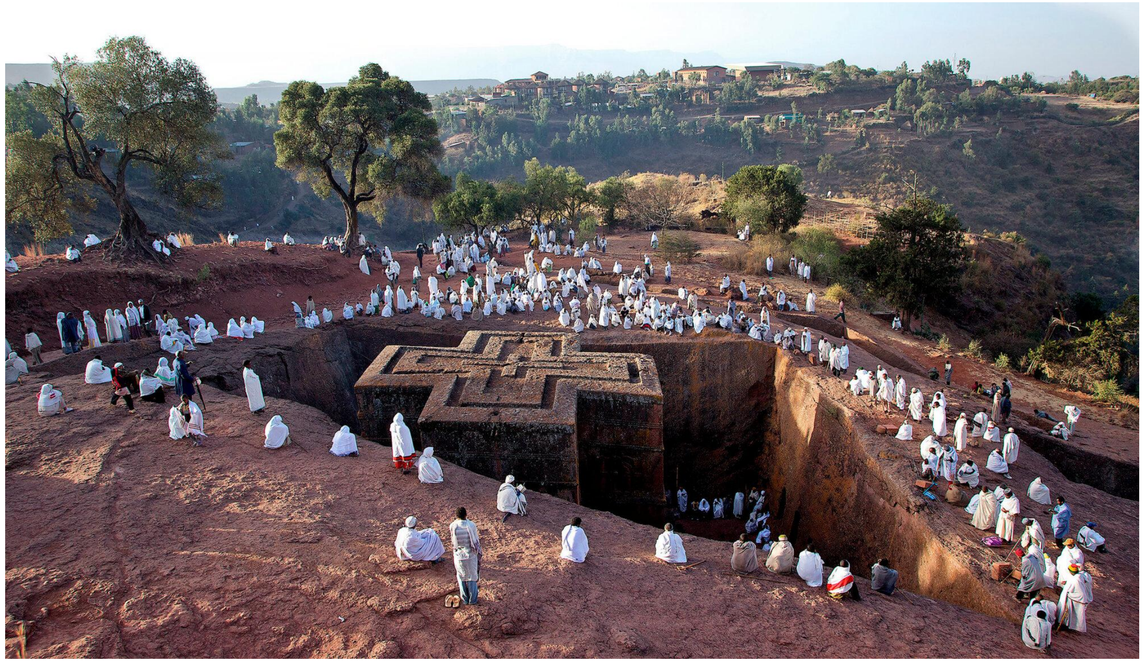

- Kristinusko saapui Pohjois-Afrikkaan ensimmäisillä vuosisadoilla.
- varhaiset kirkkoisät → kristinuskon oppien muotoileminen
- 400-luvulla omaleimaisia tulkintoja kristinuskosta → Egyptin koptikirkko (vajaat 10 milj. eli noin 10 % väestöstä) ja Etiopian kirkko (noin 30 milj.)

Siirtomaavallan aikaisesta lähetystyöstä itsenäisyyteen

- Siirtomaavalloitukset alkoivat 1400-luvulla, ja portugalilaisten valloittajien mukana saapui katolisia munkkeja.
- Seuraava protestanttisen lähetystyön kausi alkoi 1800-luvulla.
  - Lähetystyö oli yhteydessä siirtomaavaltaan ja länsimaiseen imperialismiin; aineellisen ja hengellisen avun lisäksi vietiin myös eurooppalaista kulttuuria (kielet, tapakulttuuri). Seurauksena kullakin perinteisellä kirkkokunnalla oli vahvat alueensa.
  - Toisaalta Raamattua käännettiin paikallisille, kirjakieltä kehitettiin ja kansaa opetettiin lukemaan. Nämä toimet loivat pohjaa yhteiskunnallisille ja uskonnollisille uudistuksille.

- 1960-luvulla Afrikan valtiot alkoivat itsenäistyä. Kirkkojen johtoon nousi enemmän afrikkalaisia.
- Nykyään lähetystyö keskittyy kehitysyhteistyöhön ja humanitaariseen apuun.
  - Tavoitteena on tukea paikallisia kirkkoja, ehkäistä köyhyyttä, kehittää terveydenhuoltoa ja koulutusta sekä edistää ihmisoikeuksien toteutumista.
  - Lähetystyössä sitoudutaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin.
  - Kirkkoja tuetaan uskontodialogin ja uskonnonvapauden kysymyksissä.
- Viime vuosina Yhdysvaltojen ja Latinalaisen Amerikan helluntailaiset ja evankelikaaliset liikkeet ovat tehneet lähetystyötä Saharan eteläpuolisessa Afrikassa. Nämä ovat nopeimmin kasvavia kristillisyyden muotoja.

Itsenäiset kirkot Saharan eteläpuolisessa Afrikassa

- Afrikassa vaikuttaa yli 10 000 afrikkalaisperäistä kirkkoa, jotka ovat syntyneet 1900-luvulta alkaen.
- Kirkoilla ei yleensä ole suoraa yhteyttä perinteisiin kirkkokuntiin.
- Itsenäisillä kirkoilla on usein omia opillisia korostuksiaan.
- karismaattisuus, Pyhän Hengen toiminnan ja armolahjojen korostaminen, rukouksella parantaminen
- aktiivinen lähetystyö paikallisesti ja globaalisti esim. Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan

Afrikkalaisen kristillisyyden erityispiirteitä

- Etelä-Afrikassa syntyi 1970-luvulla **musta teologia**.
- Musta teologia korostaa kaikkien yhtäläistä ihmisarvoa, taustalla on orjuuden historia.
- Tabujen rikkominen ja sosiaalisten rajojen ylittäminen ovat tärkeämpiä kuin ajatus ”synnistä”.
- afrikkalaisia Jeesus-hahmoja:
  - ”Vanhin veli” (perhesidonnaisuus)
  - ”Suuri Esi-isä” (vainajien kunnioitus)
  - ”Pahuuden valtojen voittaja” (magian ja noituuden pelko)

Kristinuskon suhde perinteisiin afrikkalaisiin uskontoihin

- Perinteiset uskomukset ja tavat ovat mukana kristittyjen ajattelussa ja toiminnassa a) synkretisminä ja b) moniuskontoisuutena.
- Kristinusko on myös muokannut perinteisiä uskontoja.
- Monet itsenäiset kirkot yhdistävät kristillisen opin pelastuksesta afrikkalaiselle kulttuurille ominaisiin rituaaleihin.